

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 9
2024

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 9

Рівне, 2024

Студентський дайджест : збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти.
Випуск 9. Рівне : РДГУ, 2024. 106 с.

Головний редактор :

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету

Виконавчий редактор :

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії :

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олена Сергіївна – здобувач ступеня PhD кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету за спеціальністю 053 «Психологія».

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол № 4 від 25 квітня 2024 року).*

Ефективною основою для застосування психологічних методів управління персоналу, як вважає С.Кові, складає система звичок, що підвищує ефективність керівництва підприємства: бути проактивним – вміти підпорядковувати свої імпульси цінностям; починати з думкою про мету – розробляти власну програму заяв на основі визначення життєвих цінностей; насамперед визначати найважливіше – опанувати техніками тайм-менеджменту; здійснювати ефективну профілактику – засвоїти навички спілкування з високим рівнем емпатії, управління конфліктами; створювати синергію – сприймати відмінності людей, бути відкритим до інших особистостей; вміти оновлюватися – виробити здатність до перманентної активізації особистих продуктивних можливостей на тілесному, духовному, розумовому та соціально-емоційному рівні [1].

Висновки. Ефективність управління персоналом залежить від багатьох чинників, як економічного, соціального характеру, так і від психологічної складової менеджменту. Психологічні методи управління, які передбачають орієнтацію керівників на внутрішній світ працівників, їх індивідуальні особистісні особливості, емоційні та когнітивні властивості, дозволяють забезпечити результативність в досягненні мети діяльності підприємства завдяки підвищенню внутрішньої відповідальності фахівців, їх орієнтованості на загальний результат.

Список використаних джерел

1. Кові С.Р. 7 звичок надзвичайно ефективних людей / пер. с англ. О. Любенко. 5-те вид. Харків : Книжковий Клуб «Клуб сімейного Дозвілля», 2019. 384 с.
2. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: розвиток та сучасні напрями досліджень. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Економіка*. 2005. №2. С.14-23.
3. Сазонова Т.О., Даниленко В.В. Застосування психологічних методів управління персоналом підприємства в конкурентних умовах господарювання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. Випуск 20. С. 142-147.

УДК159.922.8:316.6

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МІЖОСОБИСТІСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Поліщук Максим, здобувач ОС «бакалавр»
спеціальності 053 «Психологія», II курс, РДГУ
Науковий керівник: Дзеджера О. В., ст. викладач

Постановка проблеми. Постановка проблеми полягає в ідентифікації ключових аспектів розвитку міжособистісної комунікації у юнацькому віці. У цьому віці відбуваються значні зміни у способах взаємодії та сприйнятті оточуючих. Юнацький вік відзначається формуванням самоідентифікації, становленням соціального статусу та розширенням соціального кола, що впливає на характер та якість міжособистісних відносин. Проблема полягає в розумінні та вирішенні труднощів, які виникають у процесі взаємодії між підлітками, а також в ідентифікації факторів, що впливають на якість цих відносин та їхній подальший розвиток.

Мета дослідження полягає в систематичному вивченні та розумінні особливостей розвитку міжособистісної комунікації у юнацькому віці з метою: виявлення ключових аспектів міжособистісної комунікації, що характеризують цей період життя; аналізу факторів, які впливають на формування та якість міжособистісних відносин серед підлітків; визначення проблемних ситуацій та викликів, з якими стикаються молоді люди у процесі взаємодії з оточуючими; розроблення рекомендацій щодо покращення якості міжособистісної комунікації серед підлітків та підтримки їхнього позитивного соціального розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Юність – це важливий етап розвитку людини, який знаходиться між підлітковим віком і ранньою дорослістю. Зазвичай цей період охоплює вік від 17 до 23 років, але може варіюватися залежно від індивідуальних особливостей. Юність характеризується бурхливим розвитком особистості, пошуком себе та свого місця у світі.

У своїй теорії психосоціального розвитку Ерік Еріксон описує юнацький вік як період формування ідентичності. Юнаки намагаються зрозуміти, ким вони є насправді, які у них цінності та цілі. Це може призводити до експериментів з різними ролями, стилями поведінки та світоглядами, що може впливати на їхні стосунки з іншими. Еріксон також підкреслює важливість спілкування з ровесниками в юнацькому віці. Юнаки шукають підтримки та розуміння у своїх друзів, що допомагає їм формувати свою ідентичність [2].

Основні характеристики юнацького віку:

- Інтенсивний розвиток самосвідомості. Юнаки прагнуть краще зрозуміти себе, свої цінності, інтереси, здібності та місце у світі. Вони ставлять собі екзистенційні питання, шукають сенс життя та своє призначення.

- Формування особистісної ідентичності. Юнаки намагаються визначити, ким вони є насправді. Вони експериментують з різними ролями, стилями поведінки та світоглядами, шукаючи те, що їм найбільше підходить.

- Розвиток емоційної сфери. Емоції юнаків стають більш складними та глибокими. Вони можуть відчувати сильне кохання, ненависть, радість та смуток. Їм також властива емоційна нестабільність та мінливість настрою.

- Прагнення до самостійності. Юнаки прагнуть до незалежності від батьків та інших дорослих. Вони хочуть приймати власні рішення, нести відповідальність за свої вчинки та будувати своє життя.

- Активний пошук соціальних зв'язків. Юнаки прагнуть до спілкування з однолітками, з якими вони можуть поділитися своїми думками, почуттями та переживаннями. Вони шукають дружби, кохання та підтримки.

- Інтерес до соціальних та політичних питань. Юнаки стають більш свідомими соціальних та політичних проблем, що відбуваються у світі. Вони можуть брати участь у протестах, волонтерських проектах та інших формах соціальної активності [1].

У цьому віці молоді люди починають усвідомлювати важливість спілкування з оточуючими, формують свою ідентичність та виробляють навички спілкування. Вони можуть бути більш схильні до переживань, емоційних реакцій та конфліктів у спілкуванні. Важливо підтримувати позитивний розвиток міжособистісних навичок у молоді, сприяти їхньому вмінню слухати і висловлювати свої думки та почуття з повагою до інших.

У юнацькому віці розвиток міжособистісної комунікації має кілька особливостей. Перш за все, юнаки починають активно вивчати самі себе та своє місце у світі через спілкування з оточуючими. Вони можуть виявляти посилену схильність до емоційних реакцій, драматизму та конфліктів у спілкуванні. Крім того, у цьому віці зростає важливість прийняття своєї індивідуальності та формування власної ідентичності через взаємодію з іншими. Важливо стимулювати розвиток умінь слухати, виражати власні думки і почуття з повагою до співрозмовника та вчасно вирішувати можливі конфлікти.

Фактори, які впливають на особливості розвитку міжособистісної комунікації в юнацькому віці, включають:

- Самовизначення та становлення ідентичності.
- Пошук себе. Юнаки прагнуть зрозуміти, ким вони є насправді, які у них цінності, інтереси та цілі. Це може призводити до експериментів з різними ролями, стилями поведінки та світоглядами, що може впливати на їхні стосунки з іншими.
- Вплив на комунікацію. Юнаки можуть мати проблеми з чітким формулюванням своїх думок та почуттів, адже вони ще не до кінця визначилися з тим, хто вони. Це може призводити до непорозумінь та конфліктів.

- Важливість самопрезентації. Юнаки приділяють велику увагу тому, як вони виглядають і сприймаються іншими. Це може впливати на те, як вони спілкуються, що кажуть і роблять.
- Емоційний розвиток, інтенсивні емоції. Юнаки часто переживають сильні емоції, такі як любов, ненависть, радість та смуток. Це може призводити до мінливості настрою, імпульсивності та емоційних спалахів. Емоційна нестабільність може ускладнювати юнакам чітке та раціональне спілкування. Вони можуть бути надто емоційними, образливими або замкнутими.
- Розвиток емоційного інтелекту. З часом юнаки навчаються краще розуміти та контролювати свої емоції. Це покращує їхню здатність спілкуватися з іншими.
- Вплив ровесників. Юнаки проводять багато часу з друзями, які впливають на їхні цінності, поведінку та спосіб спілкування.
- Взаємодія з дорослими. Юнаки потребують підтримки та наставництва з боку дорослих, але їм також важливо мати певну автономію.
- Романтичні стосунки. Юнаки починають формувати романтичні стосунки, що навчає їх спілкуватися, вирішувати конфлікти та будувати близькі зв'язки.
- Вплив інтернету. Інтернет та соціальні мережі стали важливими каналами спілкування для юнаків. Це може бути позитивним, адже дозволяє їм підтримувати зв'язок з друзями та знайомитися з новими людьми. Занадто багато часу, проведеного в онлайн-світі, може призвести до соціальної ізоляції, проблем з самооцінкою та залежності від технологій. Юнакам важливо навчитися використовувати технології відповідально та не хestувати реальним спілкуванням.
- Самооцінка. Висока самооцінка може допомогти юнакам впевнено спілкуватися та відстоювати свої думки.
- Впевненість. Юнаки, які вірять у себе, краще справляються з конфліктами та критикою.
- Емпатія. Здатність розуміти та співпереживати іншим людям покращує комунікацію та сприяє побудові міцних стосунків [1; 2].

Висновок: Розвиток міжособистісної комунікації в юнацькому віці є складним і багатогранним процесом, на який впливає безліч факторів. Розуміння цих особливостей може допомогти юнакам краще спілкуватися з іншими, формувати здорові стосунки та будувати свою ідентичність.

Список використаних джерел

1. Вербицька Л. Родинне виховання та кризові стани в ранній юності. *Вісник КНТЕУ*. - 2012. № 4. С. 104-112
2. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. та ін. Вікова і педагогічна психологія, 2-е вид., допов. Київ: Каравела, 2019. 400 с.

УДК159.922.8:316.6

ПОНЯТТЯ «ТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСУ» В ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ

Польняк Ольга, здобувач ОС «бакалавр»
спеціальності 053 «Психологія», IV курс, РДГУ
Науковий керівник: Дзеджера О. В., ст. викладач

У даний час надзвичайно актуальною є проблема травматичного стресу в умовах війни, яка в нашій країні триває вже дев'ять років, а з лютого 2022 року країна живе в умовах повномасштабного вторгнення. Незважаючи на різноманітність трактувань поняття «стрес», будемо виходити з традиційного розуміння стресу як процесу негативного впливу на

ЗМІСТ

Архипова Юлія Умови та особливості психологічної готовності юнаків до батьківства.....	3
Галело Тетяна Адаптація внутрішньо переміщених осіб як психологічна проблема	5
Грицюк Карина Вплив участі у бойових діях на психоемоційний стан військових збройних сил України	8
Данильченко Олександр Психологічні особливості впливу інтернет-технологій на студентську молодь.....	11
Дульнєва Анна Особливості емоційного самопочуття дітей під час війни.....	13
Ільчук (Смик) Олена Сутність поняття «емоційна стійкість» у психолого-педагогічних дослідженнях.....	15
Коновалов Артем Передумови психологічної реабілітації працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій в умовах війни.....	16
Косяк Тетяна Емоційна регуляція станів дітей дошкільного віку методом терапії іграшкою.....	20
Котяш (Ряба) Леся, Безлюдна Валентина Ставлення молоді до представників нетрадиційної орієнтації.....	22
Марковець Юстина Особливості психологічної готовності особового складу військ (сил) ЗСУ до участі в бойових діях	25
Мартинюк Ольга Шляхи подолання стресу в підлітковому віці	27
Маснюк Тетяна Психологічні особливості прояву тривожності в юнацькому віці під час війни	29
Масюк Василина Психодіагностика агресивності у молодшому підлітковому віці.....	32
Мацкевич Ольга Вплив емоційної сфери на активність особистості в юнацькому віці	33
Мельничук Оксана Психологічні аспекти інформаційного впливу на населення під час війни	36
Миронець Ірина Психологічні особливості емоційної сфери в підлітковому віці...	38
Натина Ганна Підходи до вирішення проблеми запобігання професійному вигоранню	41
Пантелюк Марія Психологічні особливості мотивації навчальної діяльності студентів	43

Панько Аліна Катерина Психологічні чинники вибору професії старшокласниками.....	46
.....	
Парчук Софія, Юрчук Олена Відновлення психічного здоров'я особистості засобами арт-терапії	48
Пацкова Галина Психологічні особливості реабілітації військовослужбовців, які пережили посттравматичний стресовий розлад (ПТСР).....	51
Пермінова Наталія, Яцюк Наталія Психологічні методи управління персоналом як чинник підвищення його ефективності.....	55
Поліщук Максим Особливості розвитку міжособистісної комунікації в юнацькому віці	57
Польняк Ольга Поняття «травматичного стресу» в психолого-педагогічній літературі та його особливості.....	59
Попружок Софія Специфіка корекції мовлення у дітей з ДЦП.....	62
Рожко Олена Особливості розвитку літературних здібностей в підлітковому та юнацькому віці.....	64
Солоп Тетяна, Піонтковська Діана Теоретичний аналіз розвитку національної самосвідомості студентської молоді.....	68
Стащук Анна Детермінація психоемоційної сфери особистості природними чинниками.....	71
Тадесв Гордій Роль невербальної комунікації в процесі продажу.....	76
Тулупов Сергій Подружня психологічна сумісність як фактор благополуччя і щастя родини	78
Хома Людмила Формування медіагігієни українського юнацтва у період війни	81
Чорноус Яна Класифікація синдрому дитячого аутизму.....	85
Шалівський Павло Особливості переживання дитиною кризи в сім'ї	90
Юдко Вікторія Сутність психологічної готовності особистості до участі у бойових діях та її детермінації	92
Юрчук Олексій, Кравчук Анна Дитячо-батьківські взаємовідносини як провідний чинник розвитку ідентичності дитини.....	94
Юрчук Олена, Рижа Мирослава Робота психолога закладу дошкільної освіти в умовах воєнного стану.....	96
Юрчук Олена, Стеблюк Яна Феномен життєстійкості у поглядах вітчизняних та зарубіжних вчених	99